

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Brno, Gabriely Preissové 8

Gab. Preissové 8/2570, 616 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 507

Termín konání inspekce: 13. – 15. říjen 2003

Čj.:	11 1030/03-011066
Signatura:	kl2ax109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v mateřské škole
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v mateřské škole
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Původně pětiletá mateřskou školu, (dále jen MŠ) zřídilo Statutární město Brno, městská část Žabovřesky, sídlící na Horově ulici č. 20. Od 1. ledna 2001 je MŠ zřízena jako příspěvková organizace, s celkovou kapacitou 125 dětí. Její součástí je školní jídelna s kapacitou 150 jídel. Ve školním roce 2003/2004 jsou v provozu čtyři věkově smíšené třídy, do kterých bylo zapsáno 96 dětí ve věku od tří do sedmi let. Osm dětí má odloženou školní docházku. Prostory jedné třídy v poschodí jsou pronajaty Dětskému diagnostickému ústavu v Brně a využívány jsou jako pracovny psychologů. Výchovně-vzdělávací práce je realizována podle vlastního vzdělávacího programu zpracovaného pod názvem „*Děti a svět kolem nich*“. Provoz mateřské školy je od 6:30 do 16:15 hod.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací činnost v MŠ zabezpečuje sedm plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, včetně ředitelky. Jedna z nich pracuje na zkrácený úvazek. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Rozložení přímé práce s dětmi je promyšlené, umožňuje realizovat zvolený program a zabezpečuje potřebnou délku provozu školy. Překrývání učitelek je využíváno především k zajištění bezpečnosti dětí při pobytu venku.

Organizační strukturu MŠ upravují zpracované dokumenty (*řád školy, vnitřní řád a pracovní povinnosti pracovníků*). Jsou v nich stanoveny kompetence i povinnosti všech zaměstnanců, nejsou však vyvážené z hlediska jejich práv. Informační systém odpovídá potřebám MŠ a zajišťuje všem včasné informace. Vychází především z každodenního kontaktu ředitelky se všemi zaměstnanci. Využívány jsou také další formy - pedagogické rady, provozní a operativní porady. Pedagogické rady probíhají v souladu s vytvořeným plánem. Jak vyplynulo z předložených zápisů, více se zabírají organizačními záležitostmi, méně řeší pedagogické otázky.

Systém vedení zaměstnanců ve vztahu k naplňování vzdělávacího programu MŠ má ředitelka vcelku promyšlený. Postaven je převážně na každodenní vzájemné spolupráci a komunikaci. Řízení založila na důvěře a pozitivních vztazích na pracovišti, které se jí podařilo v průběhu svého působení ve funkci upevnit. Je vstřícná k přijímání informací a otevřená novým trendům v předškolním vzdělávání. Ty se snaží zavádět do práce MŠ. Při metodickém vedení svých spolupracovníků staví především na jejich zodpovědnosti a zkušenostech. Většina z nich přijala nový styl práce a uvolněnost v činnostech dětí vhodně uplatňovala. Provozní

zaměstnanci svým vstřícným přístupem a zodpovědným plněním úkolů přispívají k vytváření vhodných podmínek pro činnosti dětí i bezproblémový provoz školy.

Plán kontrolní činnosti postihuje celou organizační strukturu. Ze záznamů je zřejmé, že ředitelka pravidelně sleduje činnost všech zaměstnanců z hlediska zajištění potřeb provozu i žádoucí kvality výchovně-vzdělávací práce. Hospitační činnost provádí, její cíle vycházejí z programu MŠ. Nejsou však diferencovány z hlediska potřeb jednotlivých učitelek. Závěry z kontrolních zjištění ředitelka s pracovníky projednává, analýzou výsledků se však nezabývá. Vzhledem k tomu, že sama nemá příliš zvnitřněn nový styl práce, nedokáže ji přesvědčivě vyhodnotit. Této formy využívá spíše jen k pozitivní motivaci. Bylo však zřejmé, že má přehled o konkrétních nedostatcích a snaží se je s pracovníky řešit. V této oblasti je kontrola málo podnětná pro další odborný růst učitelek.

Značnou pozornost věnuje ředitelka dalšímu vzdělávání učitelek. Vytváří vhodné podmínky a podporuje účast na takových akcích, které jsou přínosem pro realizaci cílů MŠ. Ne všechny učitelky ale o ně mají potřebný zájem. Některé využívají více samostudia. V rámci školy však mají malý prostor pro vzájemnou výměnu získaných poznatků. V přijatých kritériích ředitelka aktivitu učitelek v této oblasti oceňuje. Využití nových poznatků při práci s dětmi však nekontroluje.

Systém hodnocení pracovníků včetně stanovených kritérií má škola zpracován. V praxi se však ne vždy využívají při hodnocení a odměňování kvality práce jednotlivých učitelek.

Celkově dobrá úroveň personálních podmínek škol umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Čtyřtřídní mateřská škola je umístěná v účelové patrové budově v sídlištní zástavbě městské části Žabovřesky. V přízemí se nacházejí dvě třídy, sborovna s knihovnou, ředitelna, šatny učitelek a školní kuchyně se zázemím. Do poschodí se vchází nově vybudovaným venkovním schodištěm. Jsou zde další dvě třídy, kabinet pro pomůcky, šatna učitelek a provozních pracovníků. Všechny prostory využívané mateřskou školou jsou dostačující pro realizaci jejího programu. Působí příjemně, jsou čisté, bezpečné a vyzdobené pracemi dětí i učitelek. Nábytek byl v některých třídách nový, v jiných starší. Odpovídal však rozdílné velikosti dětí. Byl uspořádán tak, že vytvářel hrací kouty, stimulující děti k rozmanitým činnostem. Vybavení pro sportovní aktivity má škola méně a v době inspekce bylo využito výjimečně. Budovu obklopuje pěkná, udržovaná zahrada se vzrostlou zelení. Je vybavena pískovišti pro každou třídu, dřevěnými houpačkami, prolézačkami a zahradním domkem. Zahradu využívají děti po celý rok, zajišťuje vhodné podmínky pro jejich pohybový rozvoj a rekreační činnosti.

Hraček, stavebnic, pomůcek a dětské literatury je v mateřské škole dostatek. Umístěny byly převážně v dosahu dětí. Volně dostupné byly také hudební a výtvarné pomůcky, které děti přirozeně využívaly. Didaktickou a audiovizuální techniku, kterou je škola dostatečně vybavená, zařazují učitelky do své práce s rozmyslem.

V rámci své kontrolní činnosti ředitelka sleduje využívání pomůcek a potřebnost jejich doplnění. Má písemně zpracovaný plán oprav i obnovy vybavení a průběžně ho realizuje. Přihlíží při tom k aktuálním potřebám školy.

Materiálně-technické zázemí školy širší veřejnost nevyužívá.

Materiálně-technické podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pod názvem „*Děti a svět kolem nás*“ mateřská škola zpracovala velmi stručně na jeden rok. Má jasně stanoven hlavní cíl a priority, které mají pedagogické pracovníce při práci s dětmi sledovat. Program je zaměřen zejména na poznání okolní přírody i společenství dětí. Naznačuje, kterým tématům se výchovně-vzdělávací práce bude věnovat.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinnou dokumentaci a dokumentaci prokazující naplňování vzdělávacího programu mateřská škola vede úplně a přehledně.

Pro sledování a hodnocení naplňování programu nemá škola zatím vytvořen účinný systém. Třídami v průběhu roku prováděná vyhodnocení nemají jasně stanovená pravidla. Do plánu kontrolní a hospitační činnosti se tato oblast sice promítla, není ale promyšleně sledována ani konkrétně v závěrech zhodnocena. Poněvadž není prováděno vyhodnocení za celou školu, ředitelka potřebné informace pro další plánování nezískává.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu zatím není dostatečně účinný.

Pro pobyt dětí v MŠ byly psychohygienické podmínky zajištěny dobře. Zavádění postupně probíhající ranní svačiny v některých třídách přispívalo k průběžné a klidné realizaci činností. Nedostatkem však byl příliš dlouhý čas vymezený pro její podávání. Také interval mezi podáváním jídel nebyl ve všech třídách dodržen. Zvolené uspořádání dne respektovalo uspokojení individuální potřeby spánku a odpočinku dětí i dostatečnou dobu pobytu venku. Ta však byla v realizaci někdy bezdůvodně zkrácena. Pitný režim byl vhodně organizován a dětmi vcelku dobře využíván. Spontánní a řízené činnosti byly v průběhu dne vyvážené.

Zavedený informační systém pro rodiče je promyšlený a funkční. Základem jsou každodenní setkávání s rodiči při předávání dětí a pravidelné třídní schůzky. Každoročně si škola formou ankety pro rodiče zjišťuje, na co by se ve své práci měla zaměřit.

V obecné rovině organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech

Kvalifikovanost učitelek se pozitivně promítala do pečlivé přípravy na práci s dětmi. Plány byly většinou tematicky ucelené a směřovaly k osobnostnímu rozvoji dětí. Projevovala se v nich však jistá neujasněnost při stanovení cílů pro spontánní a řízené činnosti, někdy byly zaměňovány s prostředky. Jen některé učitelky je v plánech diferencovaly vzhledem k věkovým schopnostem a individuálním možnostem dětí.

Ve většině tříd byly vytvořeny vhodné podmínky pro různé aktivity. Vycházely z bezprostředního zájmu dětí. Organizace činností umožňovala dětem samostatné rozhodování. Zohledňovala individuální tempo i míru soustředění jednotlivých dětí a respektovala jejich osobnost. Zvolené metody a formy práce u většiny učitelek odpovídaly současnému pojetí integrovaného předškolního vzdělávání. Při sledovaných činnostech děti přirozeně přecházely z herních aktivit k řízeným činnostem a opět se k nim vracely. Ve většině tříd tak byly vhodně vedeny k vlastnímu rozhodování o zapojení do činností. Jen v jedné třídě byly činnosti realizovány převážně rutinním způsobem, současně se všemi dětmi.

Hezký průběh spontánních činností podporovalo vhodně uspořádané prostředí a dostupnost i množství hraček a pomůcek. Děti při nich uplatňovaly své zkušenosti a prožitky, rozvíjela se jejich fantazie i tvořivé myšlení. Méně však byly nabízeny pomůcky pro pohybové aktivity. Naopak velmi dobrou úroveň měly spontánně probíhající činnosti hudební a výtvarné. Učitelky do her vstupovaly, dbaly na to, aby se děti cítily příjemně. Ne vždy však volily vhodný způsob tak, aby hru obohatily. Často bylo účelem jen konkrétní zjištění formou položené otázky.

Řízené aktivity zahrnovaly skupinový, ale také individuální způsob práce. Při ní se učitelky věnovaly dětem, které potřebovaly jejich podporu a pomoc. K upevnování a rozvíjení poznatků a dovedností většinou využívaly dětské prožitky a praktické zkušenosti. Respektovaly zájmy dětí, individuální tempo a vhodně poskytovaly prostor pro jejich seberealizaci.

Podnětnost prostředí byla přirozenou motivací a pomáhala dětem začlenit se do spontánních činností. Pro řízené byla používána častěji vnější motivace, která vycházela z námětu stanoveného pro dané období. Byla však nápaditá a citlivá. Při průběžné motivaci učitelky využívaly pozitivní hodnocení, které děti při činnostech povzbuzovalo. Většinou bylo obecné, zaměřené k celé třídě. Jen výjimečně, zejména při individuální práci, poskytovalo dítěti zpětnou vazbu o jeho úspěšnosti. K sebehodnocení děti vedeny nebyly.

Klidný a vstřícný přístup učitelek byl ve většině tříd dětem přirozeným vzorem a pozitivně ovlivňoval atmosféru. Chování mezi dětmi bylo pěkné, ohleduplné. Byly vedeny k vzájemnému respektu, spolupráci a pomoci. Příjemné prostředí ve třídách poskytovalo dostatek příležitostí k slovnímu vyjadřování. Děti mezi sebou i s dospělými přirozeně komunikovaly. I když se projevily nedostatky v jejich výslovnosti, měly bohatou slovní zásobu, kterou běžně využívaly. Verbální projev dětí a učitelek byl většinou vyvážený.

V jedné třídě učitelka vedla činnosti převážně tradičním způsobem s využíváním klasických metod práce. Spontánní činnosti probíhaly ve vymezeném čase kdy si děti mohly svobodně vybírat místo hry, kamaráda i pomůcky. Učitelka do nich někdy nevhodně vstupovala. Snažila se jejich prostřednictvím plnit co nejvíce poznatkových úkolů. K řízeným činnostem získávala děti sice většinou nenásilně, ale využívala hlavně slovní pokyny, které vedly k plnění zadaného úkolu v určeném čase. Byly realizovány formou společného zaměstnání, bez odpovídající diferenciací nároků vzhledem k věkové struktuře třídy a schopnostem dětí. Učební příležitosti tak nebyly navozeny přirozeně a převažoval při nich mluvní projev učitelky. Ve třídě také nebyla nastolena pravidla, zejména při úklidu, což mnohdy vytvářelo chaos.

Přes rozdílný způsob práce v jedné třídě je průběh spontánních činností celkově hodnocen velmi dobře. Stejně jsou hodnoceny i činnosti řízené.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

I když pomůcky k pohybovým aktivitám byly méně nabízeny, pohybový rozvoj dětí odpovídal věku. V sebeobsluze při oblékání byly děti samostatné. Při stolování byly spíše obsluhované. Zdvořilostní návyky měla většina dětí velmi dobře upevněny. Vzájemně se chovaly slušně, kamarádsky, dokázaly pomoci mladším dětem. V činnostech se většina z nich chovala přiměřeně samostatně, s odpovídající sebedůvěrou. Při pěstování hygienických návyků byly některé učitelky méně důsledné, což se u dětí projevilo v jejich nižší úrovni. Komunikační schopnosti dětí byly, i přes nedostatky ve výslovnosti, na velmi dobré úrovni. Úroveň poznatků a schopnost řešit úkoly, které souvisely s rozvojem myšlení, byla stejně jako úroveň představivosti a fantazie odpovídající. Poznatky o přírodě měly děti velmi dobré.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti je velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v platném *Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* s účinností od 1. 1. 2001 č.j. BM0012/157, ze dne 14. prosince 2003 jsou v souladu s údaji uvedenými ve *Zřizovací listině mateřské školy* č.j. 11 / 00 / 157, ze dne 14. prosince 2000.
- Pro uspokojení zájmu dětí škola v odpoledních hodinách organizuje výtvarný kroužek a kroužek zaměřený na country tance. Oba vedou učitelky školy nad rámec své přímé výchovné práce s dětmi.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina mateřské školy* č.j. 11 / 00 / 157, ze dne 14. prosince 2000
2. *Usnesení* čj F418/2001/11 ze dne 4. dubna 2001, kterým se mateřská škola zapisuje do obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Brně
3. *Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2001* č.j. BM0012/157, ze dne 14. prosince 2000
4. *Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2003*, ze dne 1. října 2003
5. *Jmenování ředitelkou* s platností od 1. prosince 1994 ze dne 23. listopadu 1994 č.j. ŠÚ 911/94/KŘ
6. *Potvrzení* č.j. 20/2001 ze dne 3. ledna 2001, že je ředitelkou ke dni 3. ledna 2001
7. *Potvrzení ve funkci ředitelky* č.j. škol.855/2003, ze dne 25. září 2003
8. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle §4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách*, ze dne 2. října 2003
9. *Program mateřské školy školní rok 2003/2004 „Děti a svět kolem nich“*
10. Třídní programy
11. *Výroční zpráva o činnosti mateřské školy za školní rok 2002/2003*, ze dne 21. srpna 2003
12. Dílčí hodnocení výchovné práce zpracované jednotlivými třídami
13. *Řád školy* ze dne 28. srpna 2003
14. *Zásady demokratického soužití na škole*
15. *Časové uspořádání dne*
16. *Provozní řád o ochraně veřejného zdraví*, ze dne 29. srpna 2001
17. *Osobní plán ředitelky školy*
18. *Materiálně technické zabezpečení školy*
19. *Pracovní úkoly učitelek*
20. *Doporučená literatura k samostudiu*
21. *Kritéria pro přiznání osobního příplatku a finanční odměny.*
22. *Školní preventivní program – 2003/2004*
23. *Plánované akce školy, zájmové kroužky, kulturní a divadelní akce pro děti, společné akce pro rodiče a děti ve školním roce 2003/2004*
24. *Plán hospitací a kontrolní činnosti ředitelky na šk. rok 2003/2004*
25. *Záznamy z kontrolní činnosti*

26. Zápisy z pedagogických, plánovacích a provozních porad
27. Rozvrh pracovní doby pedagogických pracovníků, platný od 1. 9. 2003
28. *Evidenční listy* 1., 2. 3. a 4. třídy, ve školním roce 2003/2004
29. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy 1., 2. 3. a 4. třídy, ve školním roce 2003/2004
30. *Přehledy o docházce* v 1., 2. 3. a 4. třídě, ve školním roce 2003/2004
31. *Přehledy výchovné práce* 1., 2. 3. a 4. třídy, ve školním roce 2003/2004
32. *Rozhodnutí o odložení školní docházky* pro školní rok 2003/2004– 8 ks
33. Záznamy o dětech
34. *Podací deník*
35. *Deník úrazů*
36. *Podkladová inspekční dokumentace*
37. *Inspekční zpráva* č.j. 122 067/98-1160, ze dne 17. a 18. března 1998

ZÁVĚR

Vzdělávací práci v MŠ pozitivně ovlivňuje odborná a pedagogická způsobilost všech učitelek i jejich promyšleně rozložená doba přímé práce s dětmi. Způsob vedení zaměstnanců a vhodná organizace umožňují bezproblémový chod MŠ. Přispívají k tomu i zažité a funkční způsoby přenosu informací mezi vedením školy a zaměstnanci. Kontrolní mechanismy však neposkytují odpovídající zpětnou vazbu. Nemá to sice výrazně negativní dopad na výchovně-vzdělávací činnost, ale ředitelce málo slouží pro účinné metodické vedení učitelek

Materiální podmínky umožňují plnit zpracovaný školní program. Vhodné uspořádání, pestrost vybavení tříd i školní zahrady přirozeně motivují děti k činnostem. Pouze pro pohybové aktivity ve třídách je vybavení nedostačující. Údržbě budovy a obnově vybavení věnuje ředitelka velkou pozornost. Potřeby školy se jí daří průběžně realizovat.

Při výchovně-vzdělávací práci se učitelkám dařilo naplňovat záměry školy a přirozeným způsobem pozitivně ovlivňovat osobnostní rozvoj dětí. Většina z nich k práci přistupovala tvořivě. I když se jim to ne vždy dařilo, zaváděly do své práce moderní metody a formy práce. Ve většině tříd se uplatňovaná průběžnost činností odrážela v klidném prostředí, umožňovala dětem svobodu v rozhodování i při seberealizaci. Vhodnou organizací škola zajistila uspokojování základních potřeb dětí. Nápaditou motivací učitelky získávaly děti k činnostem. V hodnocení však byly málo důsledné při poskytování konkrétní zpětné vazby dětem o jejich úspěšnosti. Pouze v jednom případě se v pedagogické práci objevily frontální metody a formy, málo promyšlená motivace dětí a malý důraz na pravidla soužití ve třídě. Kvalitu pedagogické práce v dalších třídách, ani celkové hodnocení úrovně školy to však výrazně neovlivnilo.

Od poslední inspekce došlo k pozitivním posunům zejména ve způsobu řízení výchovně vzdělávací práce s dětmi. Většina učitelek opustila klasický model, založený na přesném časovém rozložení činnosti během dne a frontálních metodách i formách práce. Škola také lépe zajistila uspokojování potřeb dětí. Promítlo se to v celkově příznivějším hodnocení průběhu a výsledků v této oblasti. V zajištění materiálních podmínek se vedení školy podařilo vybudovat nová přístupová schodiště do poschodí, na jejichž havarijní stav inspekce poukazovala. Nedostatky přetrvávají zejména v kvalitě hospitační činnosti a jejím využití pro vedení pedagogických pracovníků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Hana Sedláčková, v. r.
Členové týmu	Ludmila Kamenská	Ludmila Kamenská, v. r.
	Mgr. Jana Vyhlídková	Jana Vyhlídková, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Miroslava Šustáčková, Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

V Blansku dne 14. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. listopadu 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Božena Filková, ředitelka Mateřské školy, Brno, Gabriely Preissové 8	Božena Filková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj.: PaedDr. Hana Sedláčková, Česká školní inspekce, nám. Republiky 1, 678 01 Blansko. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-12-03	12-1188/03-952
Zřizovatel	2003-12-03	12-1188/03-952
Rada školy		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.